

A white wooden pergola stands in a lush garden. It is covered with climbing roses and other greenery. In the background, there are more trees and a wooden bench. The scene is bright and sunny, with shadows cast on the ground.

Vi har planterat klätterrosor längs pergolan, vilket gör platsen mer privat när de vuxit till sig.

Pergola med fina detaljer

Med en pergola får du ett mysigt uterum i trädgården och ett perfekt ställe att låta blommor och klätterväxter växa. Vi visar hur du bygger en stabil pergola i en stil som **passar i de flesta trädgårdar.**

Gör Det Själv

SVÅRIGHETSGRAD

Det är inte ett särskilt svårt projekt, men se till att stolparna står i raka linjer. Annars kan du få problem senare.

LÄTT

SVÅRT

TIDSÅTGÅNG

3-4 dagar.

PRIS

Ca 5.000 kronor.

MATERIAL

45 x 95 mm reglar:

- 6 stolpar (A), 250 cm (sätts ihop av 12 reglar)

45 x 145 mm reglar:

- 1 regel (B), 540 cm (till den ena långsidan)
- 2 reglar (C) à 531 cm (till den andra långsidan samt mitten)
- 2 reglar (D) à 199,5 cm (till kortsidorna)
- 8 snedsträvor (E) à 90 cm

45 x 70 mm reglar:

- 10 överliggare (F) à 250 cm
- 6 ändbitar (G) à 50 cm

21 x 70 mm brädor:

- 10 offerbrädor (H) à 253 cm

21 x 45 mm profilister:

- Pyntlister (J), 15 m totalt

Dessutom:

- 6 betongplintar
- Småsten, i storleken 8-16 mm
- Syllpapp (till underlag för stolparna)
- Trålim utomhus
- Galvaniserad skruv, 6 x 80 mm och 8 x 40 mm
- Fransk skruv, 10 x 120 mm
- Galvaniserade spik, 3,4 x 120 mm
- Murarsnöre
- 6 st armeringsnät à 80 x 120 cm
- 6 krokar för upphängning av nät
- 6 kedjor för upphängning av nät
- Grundolja och träskydd

Mät och gräv ut

När du har bestämt dig för var pergolan ska placeras är det dags att gräva. Det enklaste sättet är att använda en jordbör och spade att gräva med. Om du bara använder en spade blir det svårt eftersom du ska gräva ner till frostfritt djup, som är minst 90 cm.

Fyll sedan botten av hålen med småsten så att stolparna står vågrätt och i ungefär rätt höjd. Det gör det lättare att få stolparna att stå i lod och våg.

1

Ta reda på hur många stolpar som ska användas och mät ut var du ska gräva. Se till att de är i en rak linje. Vi bygger den här pergolan på den stenbelagda ytan.

2

Gräv hål för betongplintarna och häll småsten i botten. Hålen ska vara minst 90 cm djupa (frostfritt djup) och placeras med 1,5-2 meters mellanrum.

3

Placera betongplintarna i hålen och kontrollera med vattenpasset att de står rakt. Sätt i de två yttersta stolparna först så att du har dem att rikta in de andra efter.

4

Kolla att de två yttersta betongplintarna står perfekt. Det är enkelt om du lägger den långa regeln på betongplintarna med ett vattenpass ovanpå. Placera sedan de andra plintarna och se till att de står på rad.

5

Kolla med diagonalmått att stolpskorna till pergolans kortsidor står vinkelrätt i förhållande till stolpskorna till långsidan. Avståndet från hörn till hörn ska vara detsamma på båda sidorna.

Första långsidan

Varje stolpe består av två 45 x 95 mm regler som limmas och skruvas ihop. Först monterar vi dock den ena, innersta delen av stolpen. Den yttersta delen ska först monteras efter att ramen överst har lagts upp.

Vi börjar med ena långsidan, där de två innersta delarna av hörnstolparna sätts upp först. De ska än så länge bara monteras tillfälligt med tvingar och ett par hjälpbrädor för att det ska vara lätt att finjustera dem. När de står exakt sätts ramdelen till den ena långsida upp - också den tillfälligt med tvingar till en början, så att du lätt kan finjustera.

1 **Mät och såga ett hack** i den ena delen av stolpen (A) som ramen kan vila på, och måla stolparna. Stryk ändträet med grundolja för att förlänga träets livslängd och måla delarna innan de monteras.

2 **Placera den ena delen av hörnstolpen (A)** i stolpskon. Fäst den tillfälligt med en tving. Innan den skruvas fast ska du sätta upp den ena delen av den andra hörnstolpen så att du kan rikta in dem så att de står rakt.

3 **Lägg upp den långa ramdelen (B).** Den placeras så att den ligger i linje med stolpens ovansida och täcker det "hack" som sågats ut i stolpen (A) för den korta ramdelen. Den långa ramdelen fästs tillfälligt.

4 **Ramdelen (B) skruvas fast** när den har finjusterats och sitter som den ska. Här används 6 x 80 mm galvaniserade skruvar. Det är en bra idé att förborra för skruvarna så att träet inte spricker.

5 **Mät avståndet mellan stolparna (A).** Avståndet från utsidan av stolparna ska vara detsamma som den långa ramdelen (B). Rikta in delarna om det behövs och fäst dem tillfälligt med tvingar.

6 **Kolla att båda hörnstolparna (A)** står helt rakt. Sätt även upp den andra yttre delen av de båda hörnstolparna tillfälligt så att du med ett diagonalmått kan kontrollera att de är rätt placerade. Fixera med snedsträvor.

7 **Skruva fast den innersta delen av hörnstolpen (A)** med franska skruv, 8 x 40 mm. Skruvarna är bara 40 mm långa, så de krockar inte med skruvarna från andra sidan.

8 **Då är den långa ramdelen (B)** på den ena sidan på plats. Låt snedsträvarna sitta kvar tills alla stolpar är finjusterade och fastsatta. Det är vad vi ska göra närmast.

Stolpar och ramar

Ramen ska vila på den andra delen av stolparna så att den får stöd och extra styrka.

Den första, innersta delen av hörnstolparna på långsidan har monterats. Nu återstår bara den yttersta delen, som ska kapas upptill för att ramen ska få plats att vila på den. Hörnstolparna på den andra sidan och de två mittstolparna saknas också.

Stolparna görs färdiga genom att den yttersta delen av stolpen limmas på den innersta delen och skruvas fast i den. När takramens fyra sidor är monterade sätts den mittersta delen på plats.

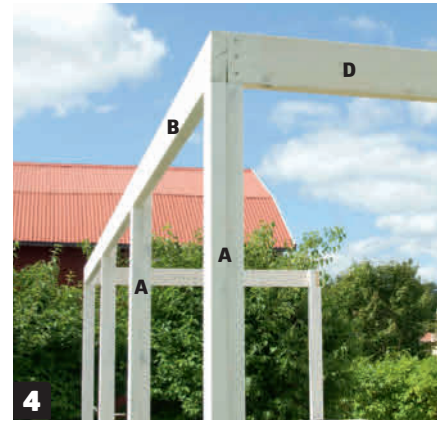
1 Limma och skruva fast den andra delen i den första delen av stolpen (A), så att ramen på pergolans korta ledd kan fästas. Skruvarna på 5 x 80 mm sätts med ca 50 cm avstånd.

2 Montera den korta ramdelen (D) när båda hörnstolparna (A) är färdiga. Ramdelen (D) ska flukta med utsidan av stolpen (A) på den ena sidan. Den fästs med 5 x 80 mm skruv.

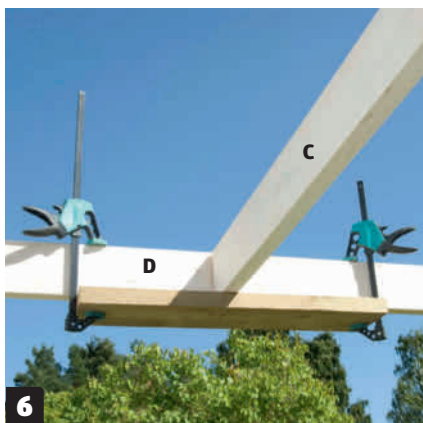
3 Res de två mittersta stolparna mellan hörnstolparna. Mät så att avståndet mellan stolparna blir lika stort. Montera först den innersta delen, vars överkant ska vara i höjd med ramdelen, och sedan den yttersta delen som ska stötta ramen.

4 Nu är alla stolparna på den ena sidan färdiga. När de tre första ramdelarna är monterade är det en bra idé att sätta några extra skruvar i hörnen.

5 Den andra långa ramdelen (C) läggs upp. Den ska passa i hacken efter att du har mätt och sågat till den i rätt storlek.

6 Sätt upp mittregeln (C) mellan de korta ramdelarna (D) genom att spänna fast en hjälpbräda med ett par tvingar som den kan vila på medan du finjusterar. Den fästs med långa franska skruv, 10 x 120 mm.

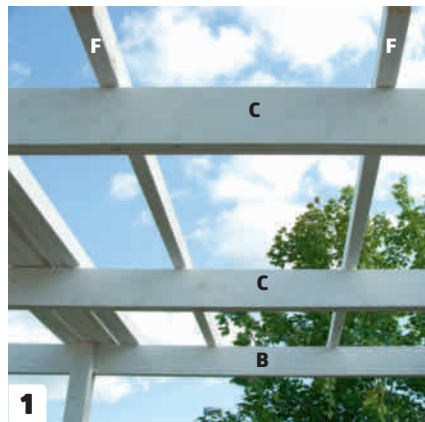

7 Ramdelarna på långsidan är inte lika långa. C är nämligen kortare, så att det finns plats för de korta ramdelarna (D) att vila på stolparna.

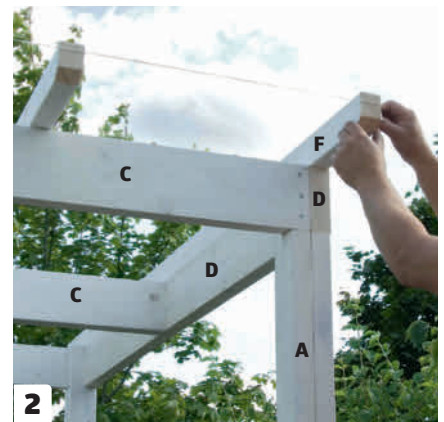
Överliggare

Ovanpå pergolans ram ska monteras några överliggare. Det ger ett fint skuggspel på sommaren och ett bra stöd för klättrväxter. Vi använder tio stycken, jämnt fördelade mellan de två kortsidorna.

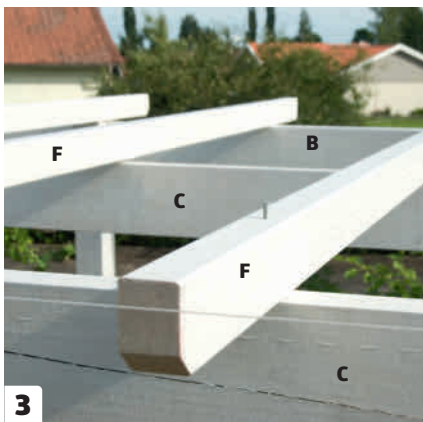
Överliggarna sticker ut en bit utanför kanten på båda sidor om pergolan. Detta ger ett harmoniskt utseende. De har också ett litet, fasat snitt i ändarna för att få dem att se "lättare" ut. När du monterar överliggarna är det en bra idé att sätta ett snöre mellan de två yttersta överliggarna för att rikta in de mellanliggande. Det underlättar arbetet.

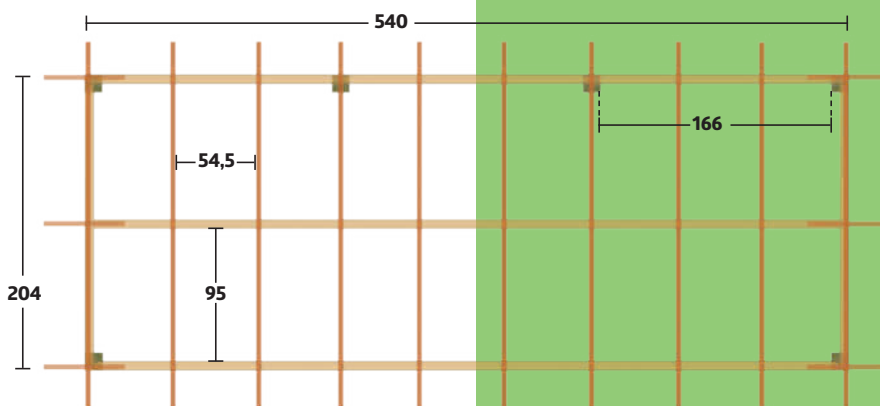
Fördela överliggarna (F) på ramdelarna (B och C) och bestäm vilken avstånd som ser snyggast ut. Tag också ställning till hur långt de ska sticka ut över ramen på sidorna. Här sticker överliggarna ut 23 cm.

Fäst först den yttersta överliggaren (F) i varje ända. Den ska flukta med utsidan av ramens kortsida (D). När överliggarna sitter fast, spänns ett snöre som de resterande kan rättas in efter.

Överliggarna (F) fästs när de är rätt placerade i förhållande till snöret och med rätt inbördes avstånd. Här fästs de med långa galvaniserade spik, 3,4 x 120 mm.

Ovanpå ramen (B) monteras överliggare. De sträcker sig något utanför ramens kant på långsidorna. På kortsidorna sätts små ändstycken (G) som också sträcker sig över kanten.

■ Så här bygger du pergolan

Pergolan består av fyra hörnstolpar och två extra stolpar på ena långsidan. Ovanpå stolparna monteras en ram av delarna B, C och D runt om och en lång regel i mitten..

Offerbrädan (H) skyddar överliggaren (F) och kan enkelt bytas ut.

I de två yttersta överliggarna (F) görs hack för ändstyckena (G), som också ska ha ett hack för att ligga i höjd med överliggarnas överkant.

Profilistens (J) enda syfte är dekorativt.

I hörnen sätts snedsträvor (E) för att förstärka konstruktionen. Här har vi valt att de ska ha en böjd form.

Stolpen (A) består av två regler som satts ihop med lim och skruvar. Överdelen är sågad för att bilda en "hylla" som ramen (B, C och D) kan vila på.

Sista finishen

Nu återstår bara de sista detaljerna på pergolan. Några korta träbitar ska anpassas för att fästas i pergolans kortända så att det även sticker ut "överliggare" över kanten här.

Hörnen ska också få snedsträvor för att förstärka konstruktionen. Vi monterar också en list, en så kallad offerbräda, som är något bredare än överliggaren för att ge skydd samtidigt som den sätter pricken över i:et.

1 **Mät upp för de små ändbitarna (G)** och gör ett hack i dem. Såga först några spår med en vanlig såg och stäm sedan ut. Placera hacket så att ändstyckena sticker ut lika långt som på långsidan.

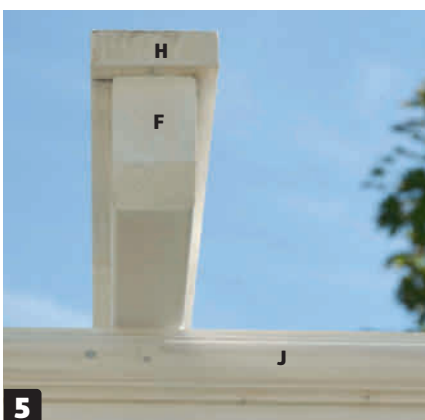
2 **Gör ett hack i överliggaren (F)** som motsvarar hacket i ändbiten (G), så att de kan tryckas ihop. Ändbiten placeras på överliggaren så att du kan markera var hacket ska vara. Använd ett vasst stämjärn.

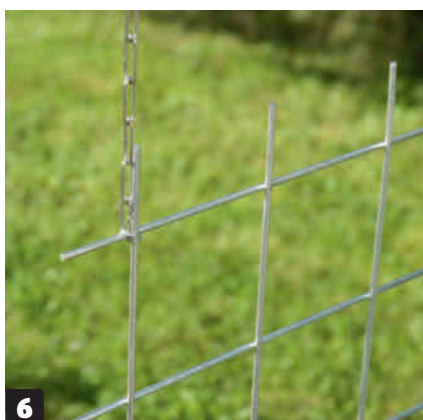
3 **Mät för snedsträvan (E)** i hörnet och såga till den i ändarna med snitt på 45 grader. Det finns gott om möjligheter för lite snickarglädje. Vi valde bort den raka versionen och satsade på en böjd variant.

4 **Snedsträvan (E) sätts fast** när formen har sågats till. Den monteras med tvingar och skruvas fast med två skruvar i varje ände; en kort, 80 mm, och en lång, 120 mm. Förborra för skruvarna.

5 **Sätt en så kallad offerbräda (H) på varje överliggare (F).** Brädan ska sticka ut något över kanten på alla sidor för att skydda överliggaren och förlänga dess livslängd. Listerna (J) sätts endast i dekorativt syfte.

6 **Sätt armeringsnät mellan stolparna** om du vill att klätterväxter ska slingra sig uppför pergolan. Näten kapas så att de är lika breda som avståndet mellan stolparna och sätts upp med kedjor.

7 **Kedjorna fästs i ramen** med en skruv och anpassas på längden, så att de sitter stramt.